

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильэсүм
гъэтхапэм
къышегъэжьаагъеу
къыдэкы

№ 68 (22997)

2024-рэ ильэс

МЭФЭКУ
МЭЛЫЛЬФЭГЬУМ и 18

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGOICE.RU

тихытыну нэки угбъохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Чыопсым къытырэ амалхэр гъэфедэгъэнхэр

Нэгьејж Ӏуашхъэ ичапэ дэжь шъольырыкъеу «Мэздахэр» зыщызетырагъэпсыхъэрэ чыпъэм Ӏошшэнэу щагъэцакъехэрэм АР-м и Лышхъэу Къумпъил Мурат зашигъэгъозагъ.

Нафэу зерэштымкэ, унагъохэм зыщагъэпсэфынымкэ, пкышъолыр щигъэпсэфынымкэ амал дэгүхэр а чыпъэм къытыштых. Республикаемкэ анах мэхъанэ зиэ проектхэм ар ашыц, Ӏерыфэту къэл щылакъэм итъэпсынкэ Урысы зэнэкъою зэхажгъэгъэм анах проект дэгъо къышыхагъэшгъэхэм ар ахэхъагъ. Проектын изэшшохын иапэрэ чэзыу сомэ миллион 200 пэуагъехъацт, аш щыщэу сомэ миллиони 106-р федеральне мылькоу грантым къыкъекъуагъ.

«ДОМ.РФ» зыфиорэм зэдэлэжъэныгъэу дыряштгэх ёхыгъэ зээзэгыныгъэхэм адиштэу дизайн-проектыр зэхажгъэцогъагъ. Мы лъэхъаным проектыр щылэнгъэм щылхырыщыгъэним фежагъэх.

2024-рэ ильэсүм ыкіэм нэс апэрэ чэзыу аухын мурад я. Республикаем и Лышхъэ гъэпсэфыпэ шъольырэу зэтырагъэпсыхъацтымкэ Ӏошшэнэу къапыщылхэм, гүхэльэу ашыгъэхэр зэрэхъращиштхэм ашигъэгъозагъ.

Зэдэгүшыгъу хэлэжъагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэу Клэрэшэ Анзаур, АР-м псэолъешыннымкэ, унэ-коммуналын ыкы гъобу хызмэтмынкэ иминистрэ игуадзэу Лафышэ Рэмэзан, АР-м архитектурэмрэ къэлэгъэпсыннымрэкэ и Комитет итхъаматэу Зөзэрхэ Азэмэт, къалэу Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановыр, архитектурэмрэ къэлэгъэпсыннымрэкэ Гъэзорышаплэим ипашэе ишъэрилхэр зыгъэцкэлэе Ацуумжъ Мэдинэ, подряднэ организацием ипашшхэр.

Къизэрхагъэшгъэмкэ, пстэумки «Мэздахэм» гектар 435-рэ фэдиз зэльеубыты. Аш щыщэу мы ильэсүм зэтырагъэпсыхъацтыр гектари 7,7-рэ. Апэрэ чэзыу дэкъоялъэм ылъэныкъокэ псэолъакъехэр ашыштых.

(Икъеху я 2-рэ нэкъуб. ит.).

Фэгъэктэн уахътэр непэ тэухы

Мэлышльфэгъум и 8-м къышыублагъэу фэгъэктэн зыхэль къэтхэгъу уахътэр Урысыем и Почтэ регъэктокъы. «Адыгэ макъэр» къизытхыкъы зышигъохэм непэ нахь пыутэу ар зэшигъуашъущт.

Уасэхэр мыш фэдэштых:

индексэу П4326-м зы мазэм соми 176,90-рэ ыосэшт,
мэзихым — сомэ 1061,40-рэ.

Фэгъэктэн зыхэль уахътэр непэ аухы, арышъ, жъугъэфедэ къэнэгъэ мафэр!

Текноныгъэм и Мафэ ипэгъокIэу

Хэгъэгум имэфэк шхьаIэу Текноныгъэм и Мафэ къеблагъэ. Хабзэ зэрэхуугъэу, жъоныгъуакIэм и 9-м ипэгъокIэу Урысыем ишIэжь чыпIэ хэхыгъэмэ ашыщэу Волгоград щыIэ Мамай Iуашхъэу зэошхо зыщикуагъэм Адыгеим илъикло куп щыIагъ.

Ветеран организациехэм япащэхэм, общественнэ организациехэм ыкIи ныбжьыкIэ пэртхэм ялъиклохэм Хэгъэгу зэошхом хэкIодагъэхэм яшIэжь агъельпIагъ. Адыгеим кынщихуугъэхэу Сталинград къэзыухумэгъэ дээкIолхэм афагъуцугъэ шIэжь саугъэтэм ахэр кIерхыагъэх.

Ятлонэрэ дунэе зэошхом Сталинград зэуапIэр къэгъэзапIэ фэхуугъагъ. Къалэр пыхэм аштешуугъеп, аш даклоу тихэ-гъэгушхи кызэтенага.

«Адыгеим ишъаохэу, ишиашхэу Сталинград къэзыухумагъэхэм тарэгушхо! ЕгъешIэрэ Ѣитхъур яфэшшуаш!», — кыщитхыгъ АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Мурат и Телеграм-канал.

АР-м и Лышхъэу и ТЛТ

Чыопсым къитырэ амалхэр гъэфедэгъэнхэр

(ИкIух).

АР-м и Лышхъэу чыпIэр кыплыхъэ зэххум пшьэрлы афишыгъ зыщаагъэ-псэфыщтыр аукъэбзынэу, Iуашхъэм ылъапакIи, дэкIояпIэм ылъэныкъоIи чыпIэм итеплье нахь агъедэхэнэу. ДэкIояпIэр метрэ 45-рэ фэдэз мэхьу, МыекъуапI ичыпIэ анахь даххэм ар зыкIэ ашыщ. Я 70-рэ ильэсхэм ыкIэхэм адэжь ар ашыгъагъ, нэужум 2018-рэ ильэсхэм зэтирагъэпсихъягъагъ. Нэгьеjь Iуашхъэу зышигу укъызеплыхъиI, къалэр МыекъуапI итеплье дахэ нэм къыкIедзэ. Мы ильэсхэм дэкIояпIэм дэжь Iуашхъэр нахь зетырагъэпсихъащт. А чыпIэм щагъеу-цущтых къебархэм уащызгъэгъозэшт стендхэр, харьинэхэр, тетъисхапIэхэр. Аш нэмийкIу күшхъэфачьэхэмкIэ кынзачычахъащтхэу автомобиль гъогухэм якIолIэштхэр агъэпсихъ. Күшхъэхэмрэ псеупIэу Краснооктябрьскэмрэ дэгъюу нэплэгъум кызиуубытышт хэлэтигъигэе чыпIэхуу зыщаалыхълан альэкIиштхэр агъэпсихъ, спортым зыщиулытыштхэ, зыщаагъэпсэфыщ чыпIэхэр, кIэпсэ пышлагъэхэр ашыщтых, кафе ыкIи зыщишхэштхэ нэмийкI псеолье

цыкIухэм яшынки амалэу щыIэхэм ахэпльзэх.

Адыгеим и Лышхъэу пшьэрлы къа-фишыгъ инженер коммуникациехэм, чыпIэр къэзгъэнэфыщтхэм, видеоплынэм иамалхэм тэрээзу ягупшицэнхуу. Мыш дэжымын тыхъэзыуцхъэрэ дунамын танаIэ тедгъэтэн зэрэфаер аш къыхигъэштигъ. КъумпIыл Мурат пшьэрлы къигъэуцугъ мэзым амал зэрилкIэ зэрар рамыхын пае хэкIолIэхэр къагъотынхуу, экологией ылъэныкъоIе материал къа-бзэхэр агъэфедэнхуу. ЗэкIэ чыпIэм щагъэпсихъ тыкъэзыуцхъэрэ дунамын диштэу ашынам анаIэ аш тъаригъэдзагъ. «Цыфхэм загъэпсэфынымкI, апкышиол апсихъанымкIи амал дэгъухэр тичыонс къетых. Мэздахэм къикIырэр «мэз дах». Io-фэу зэшIотхыщтхэм япхыгъэ Ioфхъабзэхэм а мэхъанэр апхырыцгъэн фэе. ЦыфхэмкIэ Iэрыфэгъюу, дахэу, ишкIэгъэ лъэныкъохэр зэкIэ къыдэлъы-тагъэхуу IoфIэнхэр зэшIотхыгъэ хуунхэм мэхъанэхо иI. Чы-

опсым гур къыIэтэу, зекIоным епхыгъэ фэIо-фашихэр дэгъоу зэшIотхыгъэхуу хуунхэм фэе. ЗекIо къэкIоцтхэми тичыонс дахэ фэгъэхыгъэ къебар икъу аль-гээIэсэгъэн фэе. Тарихь мэхъанэ зиI чыонс чыпIэхэм зэрар тафэмыхъоу джыэр уахътэм диштэрэ шIыкIэ-амалхэм та-кылкырыкыIызэ, итхъухъэгъэ Ioфхъабзэхэр зэшIотхынхэм мэхъэнэ гъэнэфагъэ иI. Мые-къуапI дэсхэм ямызакъоу, рес-публиком къэкIорэ хъакIэхэм дэгъоу загъэпсэфыным пае яцы-кIэгъэ амалхэр зэкIэ ядгэгъо-тыхъэ фэе», — кыIуагъ КъумпIыл Мурат.

ЧыпIэм рагхуухъэгъэ Ioфшэнхэр зэкIэ зыщаухыхъэкI, лъэсрыкло гъогоу къэлэ паркырэ зыгъэпсэфыпIэ чыпIэу «Мэздахэмрэ» зэзыпхыщтхэр хъазыр хууцт.

АР-м и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу

Ильэси 4 хъапс тыралъхъагъ

МыекъуапI ишиц хъульфыгъэу дээм фэ-
гъэхыгъэ къебархэр хэушхъафыкIыгъэ
нэмийц куулыкъум IэкIэзгъяхъэ зышIо-
игъуагъэм хъапс тыралъхъагъ.

Мы хъульфыгъэу Мыекъопэ гарнизоным идээ частхэм ашыщым Iашэу, технику илхэм сурэтхэр атырихыщтыгъэу, дээ куулыкъушхэхэм, хэушхъафыкIыгъэ дээ операцием хэлэжьенэу клохэрэм япчагъэ зэрэхъурэр къылтытэштыгъэу агъеунэфыгъ. Зигугуу къэтшыгъэ къебархэр Германием разведкэмкIэ икIулыкъу иофишIэхэм алэкIигъахъэхэм, Урысые Федерацием ишынэгъончьягъэ зэшыгъэхъо-тэхэмкIэ кызыфигъэфедэхэ аш шоигуугъагъ.

Ыугоонгъэ къебархэр Германием изыщиуу фэжэгъэ бзэджашIэр Урысыем щынэгъончъэнхэмкIэ и Федеральнэ куулыкъу Адыгэ РеспубликомкIэ и ГъэлорышIапIэ 2023-рэ ильэсхэм имээе къалэр Шыачэ кызиуубытыгъ. Аш мобильнэ телефонре сурэтхэр зэрэтирахъирэ пкыгъорэ къыкыуагъотагъэх.

Следствием нафэ къызэришигъэхэмкIэ, бзэджашIэр кычIэкIыгъэр МыекъуапI ишиц, зыныбжь имыкъуугъэ Лиц Кевин ары. Урысыемрэ Германиемрэ ягражданин къебарэу ыугоонгъэхэр заIэкIигъахъэхэм, Германием иеджапIэ горэм чэхъанымкIэ, разведке зышире нэмийц куулыкъум аштэнымкIэ фэгъэктэнэгъэхэр кыфашынхэм щыгугъищтыгъ.

ЩынэгъончъэнхэмкIэ Федеральнэ куулыкъум Адыгэ

РеспубликэмкIэ и ГъэлорышIапIэ кыугоонгъэ материялхэр IаубытыпIэ кызыфигъищхээ, Адыгэ Республиком и Апшъэрэ хъыкум ылъытагъ хъульфыгъэм къумалыгъэ зэрихъагъэхэм (Урысыем и Уголовнэ кодекс ия 275-рэ статья) ыкIи ильэси 4 хъапс тыралъхъагъ.

Общэ юрисдикциемкIэ ящэнэрэ апелляционнэ хъыкумым уголовнэ IофымкIэ унашьюо аштагъэм кыдьыригъэштагъ. Кевин Лиц имысагъе euцолIэжъигъ, зэрэкIэгъожырэри кыIуагъ. Аш зыныбжь зэrimы-къуагъэр, характеристикэ дэгъу къызэрэраторыгъэр, ипсаунгыгъэ изытует хъыкумым къидильтагъэх.

ЩынэгъончъэнхэмкIэ Федеральнэ куулыкъум АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу иунашъу

Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэним
ехыиллагъ

Хэдзынхэм язэхэшэнкIэ гъэхъагъэхэр зэряIэхэм фэшI Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэу:

1) Дунаевская Екатеринэ Александэр ыпхъум — Адыгэ Республиком хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иаппарат ижсперт, испециалист шхьаIэ.

2) Кобл Заремэ Анзаур ыпхъум — Джэджэ районымкIэ хэдзынхэм N 19-м иучастковэ хэдзэкло комиссие хэйтим;

3) Марценкова Наталие Иван ыпхъум — Красногвардейскэ районым ичыпIэ хэдзэкло комиссие исекретарь;

4) Письмак Сергей Григорий ыкъом — къалэр Мыекъуапэ ичыпIэ хэдзэкло комиссие итхъаматэ игуадэ.

Адыгэ Республиком и Лышхъэу КъумпIыл Мурат къ. Мыекъуапэ, мэлтэйфэгүм и 16, 2024-рэ ильэс N 70

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу иунашъу

Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэним
ехыиллагъ

Чыопсым къэкIуапIэхэм, къэкIыхэрэ, псэушхъэхэм якъеухумэнкIэ гъэхъагъэхэр зэряIэхэм фэшI Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэу:

1) Акатов Валерий Владимир ыкъом — федеральнэ къэралыгъю бюджет учреждениеу «Кавказ къэралыгъю чыопсым биосфернэ заповедникэу Х.Г. Шапошниковым ыцэ зыхырэм» инаучнэ отдел инаучнэ IофишIэ шхьаIэ;

2) Бибин Алексей Ричард ыкъом — федеральнэ къэралыгъю бюджет учреждениеу «Кавказ къэралыгъю чыопсым биосфернэ заповедникэу Х.Г. Шапошниковым ыцэ зыхырэм» инаучнэ отдел инаучнэ IофишIэ шхьаIэ;

3) Перецов Александр Георгий ыкъом — федеральнэ къэралыгъю бюджет учреждениеу «Кавказ къэралыгъю чыопсым биосфернэ заповедникэу Х.Г. Шапошниковым ыцэ зыхырэм» инаучнэ отдел инаучнэ IофишIэ шхьаIэ.

Адыгэ Республиком и Лышхъэу КъумпIыл Мурат къ. Мыекъуапэ, мэлтэйфэгүм и 16, 2024-рэ ильэс N 71

Ныдэлъфыбзэр языгъаш IЭХЭРЭМ язэнэкъокъу

Ныдэльфыбзэмкээ клэлэгъэджэ ыкли клэлэпли анахь дэгүүхэм ягъеунэфын фэгъэхыгээ зэнэкьюоку мы мафэхэм Мыеекуапэ щэкло. Муниципальнэ уцугъом теклоныгээ кыышыдээзыыхыгээ клэлэгъэджи 7-рэ клэлэплии б-рэ аш хэлажьэх. АР-м гъэсэнгъэмэрэ шлэныгъэмрэклэ и Министерствэ тофхъабзэм клэщакло фэхүүг.

ригъэйуагь, адигэ шэн-хэбзэ зэфэшь-хъафхэр щысэу къыхыгъэх.

— Адыгабзэм икъызэтегъэнкэ мышь-
фэдэ зэнэкъохам мэхъанэшо я!. Сабьеу зиньдэлъфыбзэкэ къэгущы-
їхэрэр нахъ макэ мэхъу зэлпът. Уна-
гъор ары бзэр къызыщежъэрэр. Ильес
32-рэ хъугъэ *lof* зысшэрэр, сыйкъихи-
бытагъ урокхэр зэкэ адигабзэкэ зы-
щядгъэхъыщтыгъэ лъэхъанми, джы зы-
сихъатэ кълпэеджаклохам *lof* адапшлекэ
жэбзэ дахэ агульщищтэп. Зэнэкъохум
иятлонэрэ уцугъу сизэрэхэлажъэрэр
сигуалэ, хэушъхъафыкыгъэу зыфэзъэ-
хъазырынэу игъо сифагъэп, сэ *lof*
зэрэсшэрэ лъэныкъохэр ары къэзгъэ-
лъэгъуагъэхэр, — **къитиуагъ Мусльи-**
мат.

Тыгъуасэ зэнэкъокъум иятлонэрэ уцугъо рагъэжьаг. Анахь дэгъо зыкээзыгъэлзэгъогъэ кэлэеэгъаджэхэм къатыгъэ «Класснэ сыхыатэу». Адыгэ республиканский гимназиум шүшкүүдээс түшнээц

ликэ гимназиәм ўытығағынан түшсілдіктерге арналған мәдениеттік көзметтің 2024-жылдың 1-май мерейтінде өткізу мүмкін болады.

Кіләлпү анах дэгүүщэу къыхахыгъэх Адыгэкъалэ къыкылгъэ Хъакъуй Фатимэ, Мыекъуапэ икіләлцыкъу Ыгын-пілеу N 33-м щыләжъэрэ Лъепціләркъо Заирда ыкыл Кошхъэблэ районым щың Айтачыкъо Зарема.

— Клээгъаджэхэм джыри зы заоч-нэ уцугъо ялэхт, ялофшэн зэрээхэхээрэв видео техыгъэмкээн къагъэльэгъошт.

Зэнэкъо́кум хэлажьэхэрэм шэ́ныгъэ
куухэр зэрия́хэр, яныдэльфыбзэ шу
зэральгэ́түрэ́р ыкли клэлэцы́кхэм дэ-
гъю зэрарагьашээрэ́р къагъэлъэгъуа́гъ.
Егъэджэн сыхатхэр зыщизэхэтгэ́гъэ
Адыгэ́ Республика́ гимназием, клэлэцы́к-
хы́лы ыгы́ылэу N 28-м ачлэс клэлэцы́кх-
эм альгэ́түрэ́р зэрашлого́шэшэгъоныр,
бзэр зэрау́лтыр тигуапэ ху́гъэ. Анахь
даг-жин энэгээгээгээгээхэм аху́ша
шүхъафтынэу сомэ мин 50,30 ыкли 20
зырыз афэдгээшьошэцт. Аш нэмэйкэу
апэрэ чы́ылпэр къээзыхыгъэ клэлэгъа-
джэмрэ клэлэптуумрэ Урысые уцуугъэу
Казань щыклоштим хэлэжьэштих,
— кы́ыуа́гъ АР-м гъэсэнгъээмрэ шэ́ны-
гъэмрэкэе и Министерствэ илофышэу,
осэшихэм ахэтэу Мамый Марыят.
ДЕЛЭКЬО Анет.
Суратхар авторним тирихүчтэх

ДЕЛЭКВО Аней.

УМЫУШЛОЙМЭ КЪЭБЗЭЩТ

*Къэбзэныгъэм имазэ республикэм ѹылъэ-
къуатэ. ХъызмэтшIапIэхэр, чыпIэ зыгъэIo-
рышиIэжсыиIэхэм, къэлэ, район администра-
циихэм яIoфышиIэхэр ыкIи цыиф къызэры-
клохэр къэбзэныгъэм ишIыхъафхэм ахэ-
лажьэх. Ioфтыхъабзэр джыри ыкIэм фэмы-
къуагъэми, шIугъэу къыхъырэр къэлъэгъуагъ:
тыдэкIи чыыгхэр аупкIыхъагъэх, алъансэхэр
пагъэлыкIыгъэх, обществениэ чыпIэхэр
агъэкъэбзагъэх. Ежь цыифхэми ящаухэм,
къапэIуулъ чIыпIэхэм Ioф ашаашIэ*

Къэбзэнгъэм имазэ къыдыхэлъятағъэу республикәм щызешшуахырәм яз хәбзэнчъе хәкитекүпіхәм ящи-гъезен. Гукайа нахъ мышләми амыгъэнәфәгъе чы-піхәм цыфхәм бәрә пыздазфәхәр ашыратэкүх. Мыкеуапә щызэхащәгъе къэлә шыыхъафхәм хәк-кубометри 170-рә къашаугъоңгъ, гектар 14-мә уцыр ашаупкылъ. Аш лаклов республикәм икъэлә шынхаләт.

ипащэү Геннадий Митрофановым иунашьокэ хэбзэн-чээ хэхкитэкьюпээм Iульыр Iуащыг. Ioвшлэнүм техники 16 хэлэжьаг. Къээлэ администрацием псэүпэл-коммунальны хъызмэтымкэ игъэорьышлапэ къызэртийрэмкэ, аар мы ильясымкэ агъэкюодыгээ ящэнэрэ хэбзэнчээ хэхкитэкьюп. 2023-м аш фэдэу 29-рэ агъэкъебзэгъагь, пыдзэфэ кубометрэ 1358-рэ къалэм дашигь.

Республикэмкэ хэхийн ишүүн фэгээзэгээ «Эко-Центрэм» ишьольыр оператор ипресс-къулькуу тызэрээшигээзогаагээмкэ, хэбзэнчье хэклиткеуплэхэр күеух зыфемыхыга гумэкыигуу. Ахэм ягъекодынкэ тофшээний иш-зогиүүрээ.

— Хэкитэхкуулэ ашыгъэ чылпэхэм ягъэкъэбзэнкээ ювшэнхэр гъэтхапэм редгъэклокыгъэх. Постумки пыдзээфэ кубометри 150-рэ дэтшигъ. Ахэм хэкл льэпкэ зэфэшьхафхэр ащызэхэлтиг — поэльзэшынным кье-лыгъэхэр, чыгъ къутамэхэр, унэгъо хъызмэтым щыщыкъыгъохэр. Гукъау нахь мышэми, ащ кыгъэльтагъорээзы — цыифхэм ежь ашъхээ агъэгупсэфимэ адырээ постумэ зэрамыгъялэхэрээр агы. Чыопсым изыттигъэгумэхъэрэл, — тыщицгъэгъозагь шъольтыр операторым илрэсээгүйчийн.

Джащ фэдээр гумэкыгыубэ къапэкы «ЭкоЦентрэм» зээзгэйнэгээ дээзымышыгээ сатыу хьызмэтшалпэхэм. Ахэр lofiguyitlum яушъхагы мэхъух. Апэрэмкіэ, къатыбэу зэтэт унэхэм апае агъэуцугъэ хэкыльхээм япыдзафэхэр аратакъох. Ашт къыхэкыкэ мы пкыыгьохэм лсынкэу арыз мэхъуу, анахъэу къалэм дэтхэм.

Шыгуу къэдгээкъыжын, блэкітгээ ильтээмс Мыеекъуа-
пэ иччыплэ 38-мэ чыигум хэт укуугэ хэктиткүпэлэ
91-рэ ашагъяацугуу. Ятлонэрэмкээ, гъэбыльтыгъэктээ
бузыштхэр къягъотых, ахэм чыплэ зээлжийн шы-
ратэкъушь, хэбзэнчье хэктиткүпэлэ мэхъу. Ахэм
якыхэзьэшынкээ шьолтыр операторым ренеу улпээ-
кунхэр зэхещэх. Аужырэу гъэтхапэм ригъэклокыгъэм
мыш фэдэ сатиушэлэ 200 ыгъэунэфыг. Джырэ уахтэм
ахэм ялофхэр зэхажых.

Къэбзэнъыэм имазу реклокырэм ишүшшагъэ зы-
гъэкодырэмэ ащыц хэкі зэтевуагъэу чылъэ унэхэм
мыимакіу аулупъэгъоштыр. Гумэкыгъор анахъэу зы-
щыльшыр Мыекуап. Къатыбэу зэтет унэхэм ачїесхэм
апае шоийльхэр щытхэмэ, унэе посүпшэхэм ачїесхэм
хэкіир япчъеупхэм къалуагъеуцо. Ахэр шьольыры

E. Севереб

Аниокъо Ир

ЛъЭПКЪ проекtxэр зэрэпхыращыхэр

АР-м псэользшынымкэ, транспортнымкэ, псэуплэ-коммунальнэ ыклигьогу хызметымкэ и Министерствэ иколлегие лъэпкъ проектхэр 2023-рэ ильэсэм зэрэпхыращыгъэхэм фэгъэхыгъэ зэхэсигьо илагъ.

Аш хэлэжьагь шьольыр Парламентым псэольшынымкэ, транспортымкэ, зэпхынгъэхэмкэ ыкИи псэуплэ-коммунальнэ хъязметымкэ и Комитет ипащэу Олег Картамышевыр.

«Щынэгэйончъэ ыкIи шэпхээшүхэм адиштэрэ гьогухэр» зыфиорэ проектым къыдыхэллытагъэу зэшшохыгъэ хьгуяэхэм къатегущылагъ автомобиль гьогухэм я ГъэлерышланIэу «Адыгеяавтодорым» ипащэу Алексей Корешкиныр. Ац къызэриуягъэмкIэ, гъэрекло Гъозэрыпльэрэ Лэгъо-Накъэрэ

зээзыгхыхэрэ гъогум ишын лъягъеклотагъ, шыгъаххэу агъе- федхэрэм аащыгъбэхэр шап- хъэхэм адиштэу агъеклэжыгъэх. Пстэумкii сомэ миллиарди 2-рэ миллион 390-м ехъу ахэм апэ- йухьагъ.

Псэүлэ-коммунальнэ хызыг мэтимкэ Гээорышлалтэм ипашэй Ныбэ Руслан лъэпкь проектэй «Псэүлэр ыкки къэлэ щылаклэр» зыфиорэм ипхырышын пae аштэгээ федэральнэ проектэй «Псы къабзэр» гъэцкялагъе зэрэхъурэм къытегу щылагъ. Ащ къызэрэцгигъэгъозагъэхэмкээ, псы къабзэр

Цыфхэм алектэгъэхъэгъеныйн фытегъэпсыхъагъеу 2023-рэ ильэсүм псөөлъэ 14 республикэм щашыгь. Ахэм сомэ миллион 303-м ехъу атефагь. 2019 — 2024-рэ ильэсхэм льэпкъ проектын къыдыхъэлтигъэй зэшүаҳыщхэм апае сомэ миллион 764,7-рэ агъэнэфагь.

— Ростпотребнадзорым АР-кэ и Гээлорышланэ къызэрити-гъэмкэ, 2024-рэ ильэсийн ишилээ мазэ и 1-м нээс штэмээ, шэпхъэшүхэм адиштэрэ псыкъабзэр республикэм исым ипроцент 84.1-мэ алэхлахъэ.

May 1997

— къыңуагъ Гъэйорышапәм ипащэ.

АР-м икъералыгъо бюджет учреждениеу «Стройзаказчик» зыфиорэм ильэсым ышлағъэр зэфахьысыжьыгъ, 2024-рэ ильэсымкээ зэшлөхыгъэн фаехэр албанафагъах.

A. Vucek

Джы унэр зыеми пшъэдэк Йыжь ыхьышт

Гүунэгүүхэм уиягъэ ямыгъэклэу фэтэр лыеу уилэр бэджэндэу птын уфит хъугъэ.

Ау шоок! имыңәү, аш псым, электроэнергиям, ищүккәлгәмә, гъэстныңхъе шхъуантәм апае счетчикхәр итынхә фәе. УФ-м и Къэралыгъо Думә мыш фэгъэхьыгъе хәбзэгъэуцугъе щаштагъ.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм хьа-
кішц үзүүлхэр е «хостелхэр»
ашигбүгээпсынхе уфимытэу
къызычиорэ законыр 2019-рэ
ильтэсийм къыдэктывь, ау охтэ
кіэкім тельтиятгээ бэджэн-
дым шапхъэ пымыльэу къене-
тьагь. УФ-м и Конституционнэ
хьыкум а щыклагъэр дэгъэзы-
жыгъэним фэгъэхьыгъэ уна-
шьоу къышыгъэм къыпкъы-
рыкіхээ, депутатхэм хэбзээгүй-
чугъакі аштагь.

Депутатэу ар зэхэзгээгүца-
гъэхэм къызэраромкіэ, бы-
сымым иунэ бэджэндэу зэри-
тыгъэхэм мэкъэшко къапы-
лукъэу, къэбзэнгъэм лъымы-
пльэхэу, унэм чіэсхэм зэда-
гъэфедэрэ мылькум яягъэ ра-
гъэкы зыхуукэ, ахэм ямыза-
къоу, ежымы пшъэдэкыжь
ыхыщ. Аш фэш, мы темэм
джыри нахь зырагъэушъомб-
гүзэ, бэджэндэу зытымэ зы-
шлонгъом ныэрарашуу ильнүен-

Аш къызэрсэлдээ охьтэ күеклэ бэджэндээ ытын фит. зэрэтийшт шийн вом ынгэрэлшээ ынвунэгъүхэр аш къызэрсэлгэхэээр ялэпкэлдээхэмкээ къари гэуучынхыатын фаен къызыши

Іорэ законопроектыр агъэхьа-
зыры.

— Цыфхэр бэү зыышээблэкцыщхэу, мэкъабэ кызырьлууцыщ унэр ягъунэгъо щытынэу цыфхэр фэмъенхэ фит. — аlyагъ депутатхэм.

2023-рэй ильээсэү иктыгыэм фэтэрхэр бэждэндэу зытгэхэм пстэумкі сомэ миллиард 213-рэ хахьо ялагь. Депутатхэм кызызэрхагъяшырэмкіэ, ашинахьыбэр гүнэгүүхэм зэрар къафахьызэ къаугъоигь. Фэтэрыбыу зэхэт унэхэм ачлэсхэм ятхяаусых тхыльхэм къапкырыкхээз ар къало. Джы ашигфэдэ мыльку къэгъэхъялкіэр законым «афидэжыштэп». Ашигимызакьоу, къэралыгьо бюджетми хэбзэлаххэр халъхьаштых.

Үнэм исхэм псэү, электро-

May 2007

энергиеу агъэфедэрэр зыфэди-
зыр къэзыгъэльэгъорэ счетчик-
хэр зэрымытхэр бэджэндэу
атын фимытхеуи хэбзэгъеуц-
гъакэм итхагь. Іэкыб хэгъэгу
благъэхэм къарыкыгъэхэу мыш-
юф щызышшэхэрэр (гастарбай-
терхэр) нэбгыритф-пшым къы-
щымыккэхэу бэджэндэу аштэгъэ-
псэуплэм зерисхэрэр къыда-

пльтытэмэ, ар игъо дэдэу зэрэ-
щтыр нафэ къэхьу.
Санитар шапхъэхэри фэтэ-
рым исхэм агъэцэкэнхэ фай,
псэүпэ-коммунальнэ фэл-фа-
шлэхэм apkэ игъом атыныр
шлокл зимиыл юф. Ахэр замыгъэ-
цаклеклэ, гүнэгъухэм хыкумым
тхъаусыхэ тхылтыр ратынэу
законыкэм фитынгъэ къареты.

Нэклүубгъор зыгъэхъазырыгъэр ХҮҮТ Нэфсэт.

Шэнэгээлэжь-литературоведэу, тхакюу ыклюу общественнэ Йоғышшэхуагъэу Шхээлэхъо Абу Адышэс ыкъор къзыыхъугъэр неущ ильэс 95-рэ мэхъу

ЛъЭПКЪЫМ ЫГЪЭЛЪЭРЭ ЦЫФЫШУ

Адыгэхэм лыши-цыфыши маклэп къахэкыгъэр, ау ётланы ахэм уахэлэжьмэ, «Абу» по къодыемэ, ильэпкъ паемэ ыпсэ емыблэжыщтыгъе еджэгъэ-гэсэгъэшхоу, филология шэнэгэхэмкэ докторэу, профессорэу, УФ-м шэнэгэхэмкэ изаслуженнэ йоғышшэхуагъэу, лъэпкъ гэсэнгээм ыклюу шэнэгээм мышыжъэу адэлэжьагъэу, кэлэеъаджэхэм якэлэеъаджэхъагъэу, гэсэкло инэу Шхээлэхъо Абу пстэуми апэу шхээми гуми къаридзэрэ. Адыгэим ыклюу къош республикэхэм зэфэдэкэ ащ ыцэ Ѣзыэльашэ ыклюу Ѣагъэльапэ, бэрэ къираю, зэхэтэхы. Джарэу ишыэнэгъэ лъагъо нэфын ыклюу зафэ, ишүшагын ильэпкъ фэбэгъуагъ.

ышээ) 1957-рэ ильэсийм къуухыгъ. А ильэс дэдэй Грузиин наукэхэмкэ и Академиин Шота Руставели ыцэ зыхырэйм иаспирантуре члахы, 1960-рэ ильэсийм къуухыгъ. 1968-рэ ильэсийм филология шэнэгэхэмкэ доктор хъугъэ. 1960 – 1977-рэ ильэсхэм Адыгэ къэралыгъо кэлэеъаджэ институтын кэлэеъаджэ, кэлэеъаджэ шхяаю, доцентуу Ѣылэжьагъ. 1977 – 1988-рэ ильэсхэм Адыгэ научна-ушэтэкло институтын литературамкэ исектор ипэшагъ, 1988 – 1989-рэ ильэсхэм Адыгэ къэралыгъо институтын адыгэ литературамкэ икафедре ипрофессор. 1989 – 1990-рэ ильэсхэм кэлэеъаджэхэм яшэнэгъэ зыщыхагъэхъорэ институтын адыгэ филологиямкэ, тарихымкэ, культурэмкэ якафедре зэхечэ, ащ ишааю юф ешэ. 1990-м къыщыублагъэу Ѣэзэфкэ гуманитар ушэтэнхэмкэ Адыгэ республике институтын литературамкэ иотдел ипэшагъ.

Шхээлэхъо Абу ытхыхэрэ 1954-рэ ильэсийм къыщыублагъэу хиутыщыгъэх. Литературнэ-критическэ статьяжэр адыгабзэкэ бэу илэх: «Адыгэ бзылфыгъэм иобраз адыгэ литературам къызэригъэльягъор» (1963), «Щылэклакъэм къыдэхъугъ», «Хэхъоныгъэм ильэоянхэр», «Сатырхэм якъэхъукъ», «Шылыкъагъэр – Ѣетапкъ», «Мыкъосэрэ жуагъохэр», хэшүпкыгъэ литературанэ-критическэ юфшагъэхъор зы том хъухэу. «Лъэпкъ шэжым иджэнхыкъо машу» зыфиорэр, мыхэм анэмийкхэри адыгабзэкэ ыклюу үрсэбээзкэ къыдигъэгъэх.

«Адыгэ литературам итхыд» (2008)

зыфиорэм икъыдэгъэкын илахь ин хильхъяа. «Адыгэ хэхэсхэм ялтератури» 2014-м къыхиутыгъ.

Шхээлэхъо Абу «История адыгейской литературы в 3-х томах» зыфиорэм адыгабзэкэ иавтор. 1994-рэ ильэсийм Ѣегъэжьагъэу ирассказхэр ыклюу иповестхэр зыдэг тхылъэу «Псэ закъу», «Лыхъужу машу» (1988), «Гум хэль мастэр» (2004), нэмийкхэри къыдигъэх.

Шхээлэхъо Абу егъэдженмкэ тхылхэм явтор.

Абу опсэуфкэ, хэку (республикэ) гэээт ыклюу журналхэм зэлхыныгъэ пытэ адыриагъ, илтературанэ-критическэ статьяжэр, ихудожественнэ произведенияхэр зэлхыныгъэ къащыхиутыгъэх. Абу зэдээкын юфшагъэ дахи кэлэцы-клюхэм апае урыс тхаклохэм атхыгъэхэмкэ ил. Лы гэсагъэм адыгэ литератуэр гурит еджапэхэм ашызэрэгъэшэнмкэ программэхэр, я 9-рэ классын пас литературамкэ учебникыр, я 10-рэ классын иучебник (гүсэ илэу), адыгэ литературам иегъэджэнкэ методикэр (гүсэ илэу) ытхыгъэх.

Лы гэсэгээ ышыр Адыгэ хэку Хасэм изэхэшаклохэм (1988) ашыщыгъ, ащ ильэсийбэрэ ипэшагъ, итхамэтэ гэшүаагъ. Дунэе Адыгэ Хасэм изэхэшаклохэм ашыщыгъ, ащ ипрезидент иапэрэ гуадээу, нэужум ипрезидентэу (1993 – 1996) Ѣытыгъ. Тууцожь районны

ыклюу Мыекъуапэ янароднэ депутатхэм я Советхэм, Адыгэ Республике и Парламент ядепутатыгъ, Конституционнэ Комиссием хэтыгъ.

Шхээлэхъо Абу «Адыгэим и Щытхуузехъ» зыфиорэ медальыр къыфагъэшьошагъ. Адыгэкъалэ ыклюу Тууцожь районны, къуаджэхэу Очэпщие, Щынджье, Аскъэлае яцыф гэшүаагъ, Дунэе Адыгэ академиин иакадемик, Урысые Федерациин ыклюу АР-м шэнэгэхэмкэ язаслуженнэ ѹоғышшэхуагъэу.

1995-рэ ильэсийм къыщегъэжьагъэу УФ-м итхаклохэм я Союз хэтыгъ.

Шхээлэхъо Абу гэшэ дахэ къыгъэшагъ, Ѣэлэфэ игупшысэ хэмийкэу хэтигъэх и Адыгэй, ильэпкъ арых. Иадыгабзэ дэхэ дэдэу ытгэбээрэбзагъ, илтератуэр дэгэу дэдэу ышшэтигъ ыклюу илэтигъ, кэлэеъаджэ дэргэ шыгынчээ, сидигъуу цыф зэфэ халал шыпкээуагъ, адыгэ лъэпкъыр Ѣэлэфэ, кэлэеъаджэхэм якэлэеъаджэхъ, шэнэгъэ, шур, цыфыгъэ-адыгагъэр кээзүгүуаа Ѣылэгъэ лы гэсэгэшхоу Шхээлэхъо Абу ашыгъуупшэштэп. Ильэпкъ ащ гүнэнчэу ильэпшагъ ыклюу илэтигъ, ежь адыгэхэм илэпшагъ шхээкээфэшко фашы, псаум фэдэу, непи ыцэ palo. Арыштын, «шу Ѣышшэрэм шу фыщыл» зыкляягъэри.

МАМЫРЫКЬО

Нуриет.

Сурэхэр «Адыгэ макъэм» ихъарзынэш

Зэльашэрэ адыгэхэр

Хыншо шапсыгъэхэм я Адыгэ Хасэ лытэ-ныгъешхо зыфашыре шэнэгъэлэжхэр ихэеклагъэх.

Ошэ-дэмышишэу щынэгъэм зи щыхурэп. Ильэс щэкт фэдизикэ узэктэбэжьмэ, юфшэгъэшхо «Адыгэмэ ячыгу» зыфилорэр кыдэкыгь.

Хъарзынэцим кыхэхьгээ тхыгъэхэу джыри цыфхэм алтымысэгъэхэр, шэнэгъэ статьяхэу ижьеэр лъеханым кыщегъэжьагъэе адыгэмэ квактугъэ гъогум фэгъэхьгээхэр кын-дэхьагъэх — тарихым, географилем, культурэм, диним ыкылтэпк юфхэм, непэрэ общественэ-политическе щынэцим кынэсэйжэу дэтих. Аш лыпытэу Урысъем ыкылтадыгэхэр зыншысэурэ хэгъэгүхэм тхыльыр ашыззбогырыгыгь.

Автор купэе Краснодар щынэлэжьэрэ шэнэгъэлэжьэр Шэуджэн Асхад зыхэтгэхэм цыфхъугъэхэм ыкылт специалистхэм яшюшхэр, тхылтым кыраполлагъэхэр, ахэм зэу ашыщигь гъэзетэу «Шапсыгъэм» «Адыгэмэ ячыгу» фэгъэхьгээхэу кыншхаутгъагъэри, зэфахысыжыгъэх. Шэуджэн Асхад Хъазэрт ыкъом итворчествэ, ишэнэгъэ юфшагъэхэм мы ильэс эзэлтыкхэм талтыппэцтыгь, ау ежь тыдэгүштээнэ бэрэ кыхэкынштгыгь. Ау бэмышэу аш фэдэ амал тиэхуугъэ, аш ушхьагьоу фэхъутэлэхэр тэлкү нахь класэу къеслоцт.

Адыгем и Тевцож район итыгъэ адыгэ къуаджэу Едэпсыкуа Шэуджэн Асхад кыншхуугъ. Аш ишэнэгъэ (къэплон хумэ, ары апэрэу адыгэмэ ашыщэу шэнэгъэхэм) Урысъем академиим иакадемик хъуугъэр шэнэгъэм рипхыгь:

ар биологии шэнэгъэхэмкэ доктор, Урысые Федерацием, Адыгем ыкылт Пышээ шольтыр шэнэгъэхэмкэ язаслуженэ юфыш, Адыгем мэкъумэш кыдэгъэкыннымкэ изаслуженэ юфыш, профессиональнэ гъесэнэгъэхэмкэ УФ-м юфыш Гээшүагь, Адыгэхъалэ, Тэхъутэмькье ыкылт Тевцожь районхэм яцыф Гээшүагь, Пышээ шольтыр юфшэннымкэ и Лыхъужь, медальхэу «Шэнэгъэ-техническе лъэныкъом хэхьонигъэ егъэшыгъэнымкэ къералыгьо политикэр зэригэцэглагъэм фэш» зыфилорем, «Пышээ хэхьонигъэ егъэшыгъэным илах зэрэхильхагьэм фэш» Ѣицээн ишьошиц, «Адыгем и Щитхүүзех», «Адыгэхъалэ хэхьонигъэхэр зэрэгигэшыгъэм фэш» зыфилорэр, АР-м и Къералыгьо Совет — Хасэм иштхуу тамыгъэу «Хабээ. Пшъэрэль. Намыс» зыфилорэр кынфагъэшшошагъэх.

Шэуджэн Асхад непи Пышээ къералыгьо мэкъумэш университетын агрохимиемкэ икафедрэ ипащэу щэлажьэ. Тхылтишп пчагъэхэм, шэнэгъэ юфшэгъэ 1400-мэ, патент 32-мэ явтор. Шэнэгъэ юфэу зыпильтым даклоу игъашэ адыгэ тарихым изэгъашэн, аш шэнэгъэ лъапсэ фэшыгъэным фигъэхьгь.

2022-рэ ильэсым юфшэгъэшко кыдэкыгь — томиту хуреэ документальнэ тхыльэу «Адыгэхэр» зыфилорэр. Тхылтикэм лъетегъэуцуу фашыгъэр республикэм изакып, нэмык шольтырхэм ашыгъэшгээ-

ныгь. Аш рецензие къезитыгъэхэр зэкэми зэльашэрэ шэнэгъэлэжхэу, тарих шэнэгъэхэмкэ докторэу Ацумыжь Казбекрэ социология шэнэгъэхэмкэ докторэу, профессорэу Хягьур Айтэчрэ. Адыгем щыкыгьэ лъетегъэуцом тхэлэжжэнэу хуугъэп, ау хыншо Шапсыгъэ и Адыгэ Хасэ итхьаматэу Klaklyku Мэджыдэ шэнэгъэлэжжым фытеу зыфгушом, «Сэ шьюаджэж сыйкээшт!» Шэуджэн Асхад кынриуагь.

Зэриуагьэу ар къекуагь, изекуагьэп — иклэлэ пүгээ, куаджэу Пэнэхэс щыщ Хуурим Хъазэрт игъусагь, ари гъэхьагъэхэр щынэгъэм щизышигъэ цыфхъэп.

Хъазэрт Долэт ыкъор производствэм изэхэцхакуу, сэнаущыгъэшко хэлъэу а юфир егъэцаки, гидротехникэу юфшэнэрын ригъэхъэгъагь, отделением игъэлорышаклоу щытыгь, совхоз

ым ипещагь, мэкъумэш шэнэгъэхэмкэ доктор хуугъэ, «Адыгем и Щитхүүзех» зыфилорэ медальр кынфагъэшшошагь. Анахьэу Хъазэрт зэрылагэрэм ашыцых патенти 8-мэ зэрэвторыр, ильэс 20-кэ узэктэбэжьмэ, Тэхъутэмькье районым щигээспыгъэ шэнэгъэ-техническе гупчэу пынджым дэлажьэрэр ыкылт пынджым и Институт.

— Тэ шапсыгъэмэ адэжь тыхээлэхэдэгээштэхэрэр ыкылт зэрэгдэгэлэлэхэрэр кынхэдгээшэнэу, — **кынхэдгээштэхэр Шэуджэн Асхад.** — Ильэс пчагъэхэм къаклоц шо ныдэлфыбзэм, тарихым, культурэм, тинахыжь плашьэмэ кынфынанэгъэ адыгэ шэн-хабзэхэм якъэхумэн шуудэлажьэ. Хасэм юфшэн тэ бэшлэгэу тильэпльэ, шууигуукэхэм, проектэу жуулжэцакхэрэм гүнэ альйтэфы.

Хъакэмэ организацье зычэт унэр кылпыхыагь, гумэ-кынхуу щынэхэм атегушыагъэх, тапэктэ зэдагъэцэктэшт юфынхэр рахъухыагъэх.

Шэуджэн Асхад іэнэктэ тадэжь къекуагьэп — хасэм итхыльеджапэ томиту хуреэ тхыльэу «Адыгэхэр» зыфилорэмкэ нахь бай хуугъэ.

— Мын фэдэ цыфхэм, тильэпк лягэу зынхэхэрэм уалкынэр тэркэ шуашэ, — **кынхэдгээштэхэр Klaklyku Мэджыд.** — Гэхээгъэшхохэр зэрилэр кынхимыгъэшэу, цыфхызэриклоу, къэбар гъэшэгъонхэр къээзыгыатэу, сэмэркээ дахэр къээзыгыатэу Шэуджэн Асхад зэрэхтим, аш Хуурим Хъазрэти кынхэдгээштэхэрэм тицэгшүүхагь, зэлукээ шуугагьэ кынхимыгъэштим хэлъэп.

Ныбэ Анзор.

Ныбэ Анзор

«Ньютон имыгэрыс»

Мэлдэлфэгүүм и 19-м мафэм сэхнэхээр 13-м «Ньютон имыгэрыс» зыфилорэ къэгэлэгъоныкэр Къоклынэм щыншоэр лъэнкхэм яискусствэкэ Къэралыгьо музей и Темир Кавказ къутамэу Мьеекуапэ щынэм кынхимыгъэшт.

Мы проектыр Москвасэ купэе «Наша утопия» зыфилорэм ыкылт иныбджэгъухэм къагъэхьазырыгь. Къэгэлэгъоным юфшэгъэ 40-м ехуу кыдыхэлэхтагь. Ахэм ашыщы-бэхэр хэушхьафыгъэу къагъэлэгъоным пае къагъэхьазырыгъэх ыкылт унэе коллекцихэм къахэхьагъэх.

Къэгэлэгъоным дунаим исурэтышхэм якартэу «Наша утопия» зыфилорэм ухещэ. Миш шыкылакиэу ыкылт уахътэм диштэу щыт. Сурэтышхэм къаугупшигыгъэ хуугъэ-шлэхэр мыш щылхырыгъэх, лъэнэхы мини 3500-м ехуу ыкылт локации зэфэшхьафхэр кыдыхэлтагь. Ахэм зэу ашыщ «Ньютон имыгэрыс» зыфилорэ чынпэр. Ар

картэм хэзгэхьагъэр Мьеекуапэ щыншо Вова Перкинэр ари. Ар мы къэгэлэгъоным изхээншакуу.

Юфххавбээм хэлажьэх Москва исурэтышхэу Вова Перкинэр, Виктор Гоппе, Дима Маконда, Роман Ермаковыр, Сережа Фили, Лиза Плакса, Юра Забсе ыкылт Ариклий.

Вова Перкинэр 1995-рэ ильэсым Мьеекуапэ кынхимыгъэшэу. Итвортсэ гьогуу 2008-рэ ильэсым кынхимыгъэшт. Аш Дима Маконда игъусэу сурэтышхэм якупэе «Наша утопия» зыфилорэр 2015-рэ ильэсым зэхищагь. Анахь узцыгыгын пльэкыщт кээлэ ныбжыкхэм (ильэс 30-м нэс зынхимыгъэшт) ярэйтинг хэт лъэнхыкьюу «Искусствэмкэ» журналэу «Forbes Russia» зыфилорэм 2021-рэ ильэсым ихагь.

Къэгэлэгъоным хэлэхжээр сурэтышхэр фестивальхэм, юфххавбээм зэфэшхьафхэм ахлажьэх. Гүшүйн пае: «Перкуссия», «я III-рэ Москвасэ арт-премиер», «Красный сад» ыкылт нэмийкхэри. Юфшагъэхэр Урысые ыкылт іэкыб къэралыгьохэм яунэе ыкылт ямузейнэ фондхэм аххэхэх.

Лъэнхыкьюу Фатим.

Спорт бэнэныр

Медалишт къахыгъ

Спорт бэнэным ильэныкъоу панкратионымкэ Урысыем ипервенствэ къалэу Санкт-Петербург щыкъуагъ.

Адыгейим илъикъохэм гъехъ-гъашхүхэр ашыгъэх, медалишт къахыгъ. Ильэс 16 — 17 зынъябжь къалэхэм якуп хэтыгъэ Дмитрий Петрушиным ящэнэрэ чыпэр къыдихыгъ. Джашт фэдэу джэрз медальхэр къахыгъ Тлюнэе Бэллэрэ Тыгъуж Алкъэсэрэ. Тиспортсменхэм ятренерых Юрий Верениценыр, Брафтэ Амин ыкчи Къэлэшъэо Аскэр.

КІэлэцІыкІу гандболыр

Астрахань щырагъэжъагъ

Гандболымкэ Урысые зэнэкъохүхэм яфинал едзыгъо къалэу Астрахань щырагъэжъагъ.

Зынъябжь ильэс 13-м шомыкыгъэ пшъашхэхэр ашт хэлажъях. Адыгейир турнирын къышызыгъэльягохэрэр спорт еджаплэу С. М. Джэнчэтэм ыцэ зыхырэм зыщызыгъасэхэрэр ары.

Зэрагъэнэфагъэмкэ, тренер-кіэлэеъгаджэу Валерий Гончар зипэшэ командэм ештэгъу 5 илэшт. Санкт-Петербург, Москва, Астрахань, Краснодар ыкчи Самарэ ялъикъохэм янэкъохүшт.

Апэрэ зэлукъэгъур тигандболовисткхэм ашуахыгъ, пчагъэр 16:22-у Краснодар щыщхэр къаткуагъэх.

Купэу «А-м» хэт командахэр:

1. «ШОР Н 9» (Ярославль).
 2. «Академия гандбола-2» (Краснодар).
 3. «Московскэ гандбольнэ академиер».
 4. «Кировскэ районым и ШОР» (Санкт-Петербург).
 5. «Самарскэ хэкур-1» (Самара).
 6. «Динамо-1» (Волгоград).
- Купэу «Б-р»:
1. «Самарскэ хэкур-2».
 2. «Академия гандбола-1» (Краснодар).
 3. «ШОР-у В.А. Гладченкэм ыцэ зыхырэр» (Астрахань).
 4. «Московскэ районым и ШОР-у Н 1» (Санкт-Петербург).
 5. «Кунцево» (Москва).
 6. «Спорт еджаплэу С. М. Джэнчэтэм ыцэ зыхырэр» (Мыекъуапэ).

Волейбол

Къатхэхэрэм яшоширэ редакцием иеплъикъэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкъышт.

Команди 6 хэлажъэ

Волейболымкэ Урысые зэнэкъохүхэр къалэу Кострома щэклох.

Зынъябжь ильэс 14-м емыхъугъэ къалэхэр ашт хэлажъях. Финалныкъом ихъэгъэ командахэр ашыц Мыекъуапэ къэзигъэльягохэрэри.

Зэкіэмкіни финалныкъом команди 6 щешэ. Кострома,

Дубнэ, Ивановэ, Москва, Белгород, Мыекъуапэ ялъикъохэр зэнэкъохүх. Адыгейим илъикъохэм опытышко яэл, ашт къыхкіэу ештэгъуилл ашуахыгъ. Аужырэ зэлукъэгъур неущ Белгород икомандэ дырялэшт.

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШИУ Асхъад.

Зэхэзыщагъэр ыкчи къыдэзыгъэхэр: АР-м лъэпкэ Йофхэмкэ, Іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээгъухэм адярэз зэпхыныгъэхэмкэ ыкчи къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: 385000 къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79

Редакцием авторхэм къайхыр А4-кіэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэхэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтэу, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием эзке-гъэжъыхы.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушхъятыгъэр: УФ-м хэутын Йофхэмкэ, телерадиокъэтинхэмкэ ыкчи зэлти-Іэсикэ амалхэмкэ и Министерство и Темыр-Кавказ чыпэ гъэорышил, зэраушхъятыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщхуаутырэ АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкіни пчагъэр 4122
Индексхэр П 4326
П 3816
Зак. 653

Хэутынүүдийн узшыкъэхэнэу Ѣытэхъятыр Сыхъатыр 18.00
Зыщхуаутырэ ухьтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъялэм иштээрлихэр зыгъэцакъэрээр Тэу З. Дз.

Пшъэдэжъыжъ зыхырэ секретарыр

Тхъаркъохъо А. Н.